

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIV.—LETO XXXIV.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), APRIL 3, 1951

ŠTEVILKA (NUMBER) 66

Vile rojenice

Vile rojenice so se zgledale 21. marca pri Mr. in Mrs. Anthony Gugliotta na 13777 Euclid Ave., E. C., in jima pustile zalo hčerko-prvorojenico. Dekliško ime matere je bilo Dorothy Skabar ter je hči poznane družine Mr. in Mrs. Frank Skabar iz 22801 Ivan Ave., ki sta zopet postala stari oče in stara mama. Čestitamo!

Zapadna polobla antikomunistična

WASHINGTON, 2. aprila — Konferenca zunanjih ministrov zapadne poloble, ki zborujejo v Washingtonu, se je izrekla solidarno v borbi zoper svetovni komunizem. Ta izjava bo nosila naslov "Washingtonska deklaracija." Deklaracija zahteva:

Da se postavijo ameriške države v obrambo zapadne poloble zoper komunizem.

Med ameriški državami se povdarja solidarnost.

Pojaki naj se gospodarsko sodelujejo zoper vsako rusko agresijo.

Pojaki naj se človečanske pravice in svobodščine.

Medsebojni spori med posameznimi državami zapadne poloble naj se rešijo mirnim potom, potem razsodišča.

Nemiri v Iranu se širijo

TEHERAN, 1. aprila — Protiangleška opozicija v iransko petrolejskem gospodarstvu izkorišča sredstvo stavk, da podpre splošno gibanje za nacionalizacijo iranskega petroleja.

Na polju petrolejske industrije je zaposlenih kakih 80.000 delavcev. Val štrajkujočih je začel od sedaj že število 12.000 teh delavcev. Stavkujoci zahtevajo višje mezd in soupravo pri petrolejski industriji. Zahtevajo za nebe nadalje, da oni vodijo prevoz, ne pa da je prevoz kakor od sedaj v rokah petrolejske družbe. Če bi se dalo prevozno sredstvo v roke stavkujočim, bi to pomenilo, da je petrolejska družba izgubila praktično kontrolo nad razpečevanjem petroleja.

Če bo družba odklonila to zadnjo zahtevo stavkujočih, se lahko zgodi, da bodo štrajkujoci organizirali množično gibanje in naglani delavstvo v garaže, da se tam polastijo prevoznih sredstev. V tem slučaju je tudi za sedanjo iransko vladno vprašanje, dali bo kose položaju, ki ji je vsekakor neprijeten, ali pa bo morala seči po izrednih sredstvih in proglasiti v vseh petrolejskih okrajih izjemno stanje in preči sod.

Zaroka
Mr. in Mrs. Joseph Tomsich iz 15922 Whitcomb Rd. na Zvezni ulici, da sta se zaročila njuna hčerka Frances Marlene in Mr. Stanley Selers, sin Mr. in Mrs. Ave. Zaročenka je graduirala iz Collinwood High šole, zaročenec pa pohaja zadnje leto v Ohio univerzo. Poroka se vrši poleti. Bilo srečno!

BURNA POLITIKA V PRESTOLNICI; KORUPCIJA, MEZDE, INFLACIJA

WASHINGTON, 2. aprila — Izvrševanje mobilizacijskega programa gre zadovoljivo pot naprej, dokončano pa bo ne preje kot leta 1953, je izjavil direktor za mobilizacijo in državno obrambo Charles E. Wilson.

Ko je analiziral uspehe produkcije za vojne in civilne namene, je izrazil Wilson prepričanje, da porazdeljevanje produktov med vojaško in civilno potrebo ne bo glavni problem gospodarskega življenja Amerikancev. Osrednje vprašanje ostane slej ko prej borba proti inflaciji, ki je po mnenju Wilsona največja nevarnost. Če pa naj zmagamo v borbi zoper inflacijo, se mora te borbe udeležiti vsak ameriški državljan in podrediti svoje egoistične sile skupni stvari.

Korumpirani morajo s položajem

Predsednik senatnega odbora za preiskave senator Kefauver je izjavil, da bo glasoval v senatu zoper William O'Dwyerja bivšega new-yorškega župana, da bi se vrnil v Mehiko kot ameriški poslanik.

Bivši new-yorški župan O'Dwyer naj bi bil zapleten še v drugo afero, ko naj bi šlo za kriminalni slučaj znan pred imenom Albert Anastasia, ki se je dogodil pred 11. leti v Brooklyn.

Kakor znano je načelnik gasilske organizacije v New Yorku pričal pred senatnim odborom, da je dal O'Dwyerju v volilni borbi leta 1949 \$10.000, kar pa je O'Dwyer enostavno zanihal.

O namenih nadaljnjih preiskav pred senatom podajajo senatorji nasprotujoče si izjave in predloge, dali naj se preiskave nadaljujejo ali ne. Mnogo od senatorjev je najavilo nove konkretne slučaje, ki so po njihovem mnenju zreli za preiskavo a imajo v sebi vse znake korupcije.

Cene, mezde, kontrola

Po mnenju senatorja Leona Keyserlinga, ki je svetovalec predsednika Trumana je treba spremeniti politiko v stabilizaciji cen in mezd, če naj se uspešno bojuje inflacija. Vlada je šla samo na polovico pota, ko se je začela ukvarjati s tem vprašanjem. Če se naj kontrolirajo cene se mora predvsem kontrolirati inflacije pri korenini t. j. pri obtoku denarja.

Harrison je n. pr. mnenja, da je težko uspešno izvajati politiko nadzorstva nad cenami pod sedanjo vladno administracijo. Cene da niso v nikaki zvezi z mezdami. Lansko leto je komaj dva milijona delavskih moči dobilo povišico na mezdah v višini kakih 10%. Čez 22.500.000 je dobilo povišico, manj kot 10%. Toda cene so se dvignile visoko nad tem nivojem.

Kontrola nad kmetijstvom

Predvidevana je ostrejša kontrola nad cenami kmetijskih proizvodov in je v veliki zagati šef kmetijskega oddelka tajnik Brannan, ki bo morebitno tudi odstopil. Tajnik Brannan je bil tisti, ki je pred dvema leti spoznal in izvajal vladni program izdatne državne podpore kmetijstvu, da se cene kmetijskim proizvodom držijo na umetni višini.

Na drugi strani pa obstaja strah, da bi nastopilo pomanjkanje poljedeljskih delavcev in bi ostale obsežne plasti neobdelane in neposejane. Gre v prvi vrsti za posejane in neposejane ploskve s koruso in ostalimi pridelki, ki služijo kot hranilo gove-je živali in perutnine. Poljedel-

ska statistika izkazuje, da je manj posejanih s koruso 5 milijonov akrov kot je to predvideval načrt Brannana.

Kdo bo naslednik Claya?

Mnogo se je govorilo, da bi šel na mesto generala Claya, ki je izstopil iz urada Wilsona, predsednik unije CIO Reuther, toda Reuther je na zborovanju v Clevelandu izjavil, da odklanja to mesto in da ostane slej ko prej zaposlen s vprašanji njegove unije CIO.

Dve koloni tankov preko 38. paralele

TOKIO, 1. aprila — Iz srednjega sektorja na bojiščih na Koreji je udrlo dvoje ameriških tankovskih kolon preko 38. paralele. Namen prodora je bil, da se ugotovi, kje so zbrani in kaj nameravajo komunistične čete v severni Koreji onstran 38. paralele. Pri tem ni šlo za kako splošno premikanje čet, nego le za poizvedovalne namene.

Dosedanje zavezniške žrtve na Koreji znašajo skupaj 229.161, od katerega števila odpade na južno Korejce 168.652, na Amerikance 57.120 in na druge narodnosti 3.289.

Na bojišču v Korejo so poslale posamezne države naslednje število moč:

Zedinjene države, 250.000; Avstralija, 1.000; Belgija, 1.000 (do sedaj samo eden ubit); Kanada, 2.600; Francija, 1.122; Grčija, 1.000; Nizozemska, 900; Nova Zelandija, 500; Filipini, 1.200; Turčija, 5.000; Velika Britanija, 22.000; južna Afrika, 250. Točno število južnokorejske vojske ni znano.

Zalosna vest

Mrs. Josephine Debevec, bivajoča v New Philadelphia, O., je prejela žalostno vest, da ji je v Cerknici pri Rakeku umrl 25. feb. t. l. brat Franc Logar, star 65 let. Umrl je v Ljubljanski bolnišnici po operaciji. Pokopan je bil 28. februarja na domačem pokopališču ob veliki udeležbi. Tamkaj zapušča zalujočo soprogo, tri sinove, dve hčeri in eno sestro, tukaj v Ameriki pa sestro Mrs. Debevec. Pokojni se je nahajal pred 40 leti v Clevelandu, kjer se ga kdo mogoče še spominja. Bil je izučen mesar. Ker mu ni ugajalo tukaj, se je vrnil v domovino, kjer je dolgo vrsto let vodil mesnico. Dva sinova sta mu padla v drugi svetovni vojni. Bodi pokojniku ohranjen blag spomin!

Iz bolnišnice

Valentin Pirc, ki se je nahajal v Charity bolnišnici, kjer je preстал dve operaciji, sedaj biva v "Lodge" na Lakeside Ave. in E. 17th St. Zahvaljuje se prijateljem, ki so ga obiskali v bolnišnici, ter se priporoča za obiske tudi sedaj, kjer so obiski dovoljeni vsaki dan do 9. ure zvečer.

Zadušnica

V četrtek zjutraj ob 8.30 uri se bo brala zadušnica v cerkvi Marije Vnebovzete v spomin pržitom, ki služijo kot hranilo gove-je živali in perutnine. Poljedel-

TIHOTAPLJENJE V NEMČIJI BUJNO CVETE

FRANKFURT, Nemčija, 2. aprila — Tihotapljenje med vzhodno Nemčijo, ki je komunistično upravljana, in med zapadno Nemčijo, upravljano nadzornih oblastih po Amerikancih, Angležih in Francozih, je doseglo tak obseg, da gre za posle najmanj milijarde dolarjev.

Tihotapski posli niso omejeni na vzhod ali zapad enosmerno, nego se vrše v obeh smereh iz vzhodne Nemčije v zapadno in obratno. Tihotapljanje je bilo započeto kmalu po vojni a se je razvijalo v takem obsegu, da je prišlo do razmaha, ki vzbuja pri državni upravi resne pomisleke.

ZADNJE VESTI

WASHINGTON, 2. aprila — Vlada je objavila, da se nahaja nepričakovano v tako dobrem finančnem položaju, da lahko črta šest milijard od 16 milijard, tako da bo zahtevala od kongresa mesto 16 milijard samo 10 milijard dolarjev za fiskalno leto 1952.

WASHINGTON, 2. aprila — Predlog, da bi se vojaki izpod 20 let ne pošiljali v mednarodno armado generala Eisenhowerja je v senatu propadel z večino 62 proti 27 glasovom.

WASHINGTON, 2. aprila — Senat je z 49 proti 43 glasovi odobril resolucijo, da se ne pošlje izven odobrenih divizij v Evropo, brez poprejšnjega odobrenja od strani senata.

DUDLEY, Anglija, 2. aprila — Britanski zunanji minister Herbert Morrison je izjavil, da je sedaj podan psihološki moment, da se začenja pogajanja, kako končati sovražnosti na Koreji. Pozval je komunistične Kitajce, naj sodelujejo.

PARIZ, 2. aprila — General Eisenhower je naznanil formalen prevzem komande za obrambo zapadne Evrope. General Eisenhower je izrečno naglasil, da jugovzhodna Evropa ne spada pod njegovo vojaško interesno sfero. Mišljeni ste pri tem državi Grčija in Turčija. General je objavil, da gre sfera njegove vojaške komande za francoske severne Afrike. Obenem je bilo potrjeno, da je bil francoski podadmiral Andre LeMonnier imenovan za glavnega namestnika Eisenhowerja v pomorskih vprašanjih.

TOKIO, 2. aprila — Glavni stan generala MacArthurja javlja, da se je po izvidniških poletih ugotovilo, da je komunistična armada na Koreji izbrala kakih 63 divizij, torej več kot pol milijona moč, s katero silo naj bi se začela pomladanska ofenziva komunistov.

Mlad. pevski zbor SDD

Nocoj ob 7.30 uri se vrši seja staršev Mladinskega pevskega zbora SDD na Waterloo Rd. Prosi se vse starše in one, ki se zanimajo za zbor, da se gotovo udeležijo, ker je seja važna.

Cankarjeva seja

Nocoj ob osmih se vrši redna seja dramatičnega društva Ivan Cankar na odru Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Pričetek ob 8. uri. Prosi se članstvo, da se udeleži, ker je treba pripraviti se za prihodnjo predstavo.

Koreja je zamotana uganka; zdaj je proti-ofenziva na redu

POVPREČNI LETNI DOHODEK OHIJSKE DRUŽINE JE \$3.305

WASHINGTON, 2. aprila — Po izdani statistiki urada za cene izhaja, da pride na ohijsko družino letno \$3.305 dohodka. Ta številka izkazuje povišanje v primeri z zadnjim desetletjem. Enako se je tudi povišalo število zakonov, število šolo obiskujočih učencev ter zaposlenih in delavskih moči, ki znaša 3.069.000. Kakih 51.000 družin ima čez \$10.000 letnih dohodkov, 89.000 pa dohodke med \$7.000 in \$10.000.

DEMOKRATJE SO VEČINSKA STRANKA?

NEW YORK, 2. aprila — Če bi obstopala v Ameriki zakonita volilna dolžnost za vse državljane nad 21. letom, bi obstojalo v Ameriki praktično eno politično gibanje, ki bi ga vodili demokrati, trdi analiza ameriškega javnega mišljenja. Demokratje imajo 60% članstva v starosti nad 21 let, republikanci le 40%. Demokratje imajo 53% članstva, ki dejansko voli, republikanci 47%.

Avtne tovarne odpuščajo delavce

DETROIT, 1. aprila — Ker je vlada zasledila jeklo in odredila omejitve v privatni uporabi jekla, bodo gotove tovarne za avtomobile začele odpuščati delavstvo s ponedeljkom 2. aprila.

General Motors Corp. je že začela z odpusti v tovarnah Kansas City, Baltimore in South Gate Cal., kjer je prizadetih z odpusti na tisoče delavcev.

Hudson Motor Car Co. je najavila, da bo prizadetih kakih 3500 med 24.000 njenega delavstva.

Ford Motor Co. pa je zatrdila, da na splošno niso predvideni odpusti v njenem območju. South Bend Ind. Studebaker Corp. namerava odpustiti 4000 nemščinstva. Chrysler Corp. trenutno obvlada položaj in ne misli na odpuste.

70. rojstni dan

Danes obhaja Mrs. Mary Zabajak iz 1200 E. 169 St. svoj 70. rojstni dan. Sorodniki in prijatelji ji iskreno čestitajo k temu dogodku ter slavljenki želijo še mnogo veselih in srečnih rojstnih dni!

Poizvedovanje za sorodnikom

Minka Klemen, Podlipova št. 19, pošta Medija-Izlake pri Zagorju ob Savi, išče svojega bratranca Franca Koleta, o katerem že več let ni nobenega glasu. V Ameriki živi že nad 30 let.

POMLADANSKI KONCERT Glasbene Matice

v nedeljo, 8. aprila

v SLOV. NAR. DOMU
na St. Clair Ave.

Pričetek ob 3.30 uri pop.

NEJASNO GLEDE CILJA SLABO VPLIVA NA MORALO NAŠIH ČET

TOKIO, 2. aprila — Glavni stan generala MacArthurja javlja, da je zadosti dokazov, da komunisti zbirajo na srednjem sektorju iznad 38. paralele tako vojaštvo, kakor tudi material in da je pričakovati komunistično proti-ofenzivo. Zavezniški izvidniški polet je ugotovil, da je na tisoče bojnih vozil v premikanju in je zavezniška avijacija bombardirala kakih tisoč motornih vozil.

Obe frontni črti greste praktično več ali manj ob 38. paraleli. Trenotno vlada na obeh straneh tišina in je zaznamovati le posamezne praske med patuljami.

Izvidniški vdori oklopnih vozil, ki so pred dnevi prešli 38. paralelo od zavezniške strani, da bi pregledali gibanje sovražnika, a so se po izvršeni nalogi vrnili, se niso več ponovili.

Vojna mornarica nadaljuje z obstreljevanjem zapadne obale, a je aktivna posebno britanska mornarica, ki je zaposlena na vzhodni obali.

Avijacija je izvršila več poletov izvidniškega značaja ter je pri tem odkrila posamezna zbirališča komunistov in jih obstreljevala.

Ko se pričakuje zopetna proti-ofenziva komunistov in ko se analizirajo vojne politične izjave generalov zlasti MacArthurja in poveljnika osme ameriške armade generala Ridgeway, ni so posamezni slučaji, da se vojaki sprašujejo o smislu korejske vojne.

Po poročilu dopisnika AP se ameriški vojaki na Koreji sprašujejo kam bo treba še iti in kakšen smisel ima ta vojni pohod.

Kako se bo to početje končalo

Ameriški vojak se bojuje hrabro ali zna tudi misliti sam za sebe. Vojaki, da so mišljenja, da se vojaško vzeto vojna, če smo že v vojni, ne more končati z zmago na Koreji. Jasno je, da se mora vojna na Daljnem vzhodu, če naj se pride do odločilnega uspeha, premesti na teren glavnega nasprotnika t. j. rdeče Kitajske.

General Ridgeway je pozval svoje vojake, da pomagajo steti komunistom, zato pa morajo pobiti toliko sovražnikov kolikor je največ mogoče, a paziti, da na lastni strani ne bo nepotrebnih izgub. To povelje so vojaki dejansko izpolnjevali. Toda, ko premišljujejo kam naj vodi ta taktika, pridemo do zaključka, da bo trajalo leta in leta, če naj se prizadenejo milijonskim kitajskim množicam take izgube, da bodo te uplivalo odločilno na izid vojne.

Ameriški vojaki so se sprijaznili tudi z idejo, da se spoprimejo s Kitajci na kakršnemkoli terenu. Toda zopet jim je pred očmi stalno vprašanje kam naj vodi pobijanje in pobijanje nasprotnika, ki je v človeškem materialu skoraj neizčrpljiv.

Ali je morala vojakov na višku?

Katoliški kaplan v vojaški službi Sporrer se bo moral zagovarjati pred disciplinskim sodiščem radi njegovih izjav, podanih po povratku s Koreje, da so gotove čete na Koreji, plašljive. Vojaško poveljstvo vodi zoper kaplana Sporrerja preiskavo.

Kaplan Sporrer je napisal članek brez svojega podpisa, v katerem je trdil, da so gotove za-

vezniške jedinice na Koreji moralno oslabiljene in da bežijo pred napredujočimi komunisti. Ko je to videl, da ga je bilo skoraj sram svoje narodnosti in državne pripadnosti.

Vrhovno vojaško poveljstvo preiskuje slučaj in pripravlja posebno poročilo. Toda statističari in strokovnjaki ki so v službi vojaških sil na Koreji, v posebni stroki zbiranja gradiva in ocenjevanja situacije zanikajo, da bi bile trditve kaplana Sporrerja resnične ter obratno trdijo, da so brez podlage.

Kdor prej pride, prej melje . . .

NEW DELHI, Indija, 2. aprila — Borba za indijsko dušo je v polnem razmahu. Ogromnemu dominijonu v Indiji, ki ji načeljuje znani politik Nehru, grozi lakota in pomanjkanje. Indija je zaprosila Ameriko za pomoč in je njeno prošnjo toplo zagovarjal bivši predsednik Hoover. Toda ameriški kongres debatira in ni prišel do končnega pozitivnega sklepa.

Med tem je ponudila komunistična Kitajska milijon ton žita za Indijo in se je za njo takoj oglašila Rusija, da je pripravljena dati Indiji kot prvo pomoč 50.000 ton žita.

Komunistična Kitajska je že poslala 40.000 ton riža, Indija pa ji je dala zato 10.000 jute.

Javnost nima vere v kontrolo cen

PRINCETON, N. J., 21. aprila — Kakor kaže, je ameriško javno mnenje v ogromni večini zoper sedanjo politiko v kontroli cen. Zadovoljnih je samo 18%, nezadovoljnih pa 75%.

Tudi vladna napoved, da bo standard življenja nekako v 6 mesecih stabiliziran, enako tudi cene, je naletela na gluha ušesa. 65% povprašanih je mnenja, da bodo cene višje, neznamen odstotek in to 7% verjame v znižanje cen, a tudi neznamen odstotek 21%, je mnenja, da bodo cene ostale na isti višini.

Glede dohodka pa je na drugi strani ogromna večina mnenja, in sicer 64%, da bo dohodek v tem razdobju isti in le 21% ima upanje, da se bo dohodek zvišal.

Seja lovcev

Jutri, v sredo zvečer ob osmih se vrši seja Euclid Rifle and Hunting kluba v Slov. domu na Holmes Ave. Vabi se vse članlovce, da se gotovo udeležijo.

Krožek št. 3 Prog. Slov.

Članice krožka št. 3 Prog. Slovenk so prošene, da se gotovo udeležijo redne seje v sredo zvečer ob 7.30 uri v A.J.C. na Reher Ave. Na dnevnem redu bo tudi razmatranje o pripravi za konvencijo Progressivnih Slovenk, ki se vrši prihodnji mesec.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Dry Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev) 5.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

DEMOKRACIJA MORA POSTATI VESOLJNA

Naslednji članek je spisal A. Powell Davies, pastor unitarske cerkve v Washingtonu in avtor knjige "Vera neziskovana liberalca." Objavila ga je znana revija "New Republic."

(2)

Kar se tiče drugih svobod—poleg svobode pred pomikanjem—je očitno, da je demokracija edina, ki jih je sposobna nuditi. To velja tudi za svobodo strahu pred vojno. So ljudje, ki menijo, da bi vlada komunizma, ako bi se ji nihče ne upiral, vsaj prinesla mir. Ta up pa je prazen. Isti vzroki, ki so svoj čas postavili Stalina v boj proti Trockemu in sedaj proti Titu ter so bili odgovorni za čistke in politične atentate, bi obstojali tudi potem. Kremelj bi ne bil sposoben kontrolirati celega sveta, kakor kontrolira Rusijo in svoje sedanje satellite, in tako bi nastopila doba brezobzirno tekmovalnih frakcij, vsaka s svojim diktatorjem, ki bi brezkončno kovale zarote ena proti drugi in se vojskovale, kadar bi to služilo njihovim namenom. Noben sistem, ustvarjen, kakor je ustvarjen kremeljski sistem, ni v stanju prinesiti miru. Samo demokracija—mednarodna demokracija, sloneča na odprtem in ne zaprtem sistemu, temelječa na diskusiji in ne na zatratstvu, na svobodi informacije in ne na železnih zavezah, bi mogla služiti za temelj resničnega mira. Iz tega sledi, da je stvar neobходимosti in ne izbire, da demokracija postane vseobčji svetovni smoter.

Obstoja pa še en razlog za ta zaključek. Vprašajmo se, kakšni so nameni Kemlja napram Zedinjenim državam. Možnost, da bi Zedinjene države postale komunistične, je izključena. Ako bi taka možnost obstojala, bi bil Kremelj vzemirjen, kajti komunistične Zedinjene države bi bile premogočen tekmeč, ki bi utegnil Rusijo izriniti s položaja prvenstva. Ampak, kakor že rečeno, take možnosti ni, in Kremlju je to znano. V Ameriki nimamo velikih množic kmetov, ki so brez zemlje, lačni in puntarski; ni namo nemirnega, puntarskega proletarijata. Na kratko rečeno, ne glede na naše nedostatke, ti podatki niso taki, kakršne bi mogli komunisti uporabiti za ustvaritev revolucije.

To nas postavlja v zelo zanimiv položaj. Izključeno je, da bi se iz nas napravil del sovjetskega sistema, ampak dokler smo izven njega, toliko časa mu je naš sam obstoj nevaren. Vse dotlej, dokler bodo Zedinjene države produktivne in močne, bo Kremelj zaskrbljen in njegove zmage bodo v opasnosti. Ako del sovjetskega imperija revoltira, mu Zedinjene države utegnejo priskočiti na pomoč, kakor mislimo sedaj v slučaju Jugoslavije. Utegnemo tudi najti kako povsem odločilno orožje in z njim presenetiti Kremelj. Vsekakor ostanemo simbol upanja množicam, ki jih je Kremelj upregel v svoj jarem.

Ker se nas torej ne more potegniti v sovjetski sistem in smo mu vendar neznosno nevarni izven njega, more biti namen Kemlja glede Zedinjenih držav samo eden: popolno uničenje. To velja tudi za druge demokracije, katerih ni mogoče komunistizirati in podjarmiti. Le kadar bi bile močne demokracije uničene, bi bilo mogoče ostali svet organizirati za komunizem. Iz tega sledi, da toliko časa, dokler bo Kremelj stremel po svetovni vladi, toliko časa pretilo uničenje vse demokracijam, zlasti pa Zedinjenim državam. Sovjetska vlada utegne zreti na to z nekim obotavljanjem, kakor v slučaju ukrajinskih kmetov, katere se je ukrotilo z lakoto, ali v slučaju sedanjih milijonov, ki vsled trdega dela umirajo v suženjskih taborih. Ampak končno bi se smatralo, da namen posvečuje sredstvo, kajti za pospešitev komunizma je dovoljno vse. Jasno je torej, da Zedinjene države ne bodo poznale nikdar pravega miru, dokler ne bo moč Kemlja zlomljena, in isto velja za ostale demokratske države. Ampak, kako naj se to doseže? Odgovor je, da se bo to doseglo le, kadar bo dovolj sveta, vzhodnega in zapadnega, demokratskega.

Dokler se to ne zgodi, morajo biti Zedinjene države oborožen narod, pomikajoč se od ene kriza do druge. In ako bo to stanje trajalo predolgo, nastaja vprašanje, da li smo sposobni ohraniti našo demokracijo. Druge izbire ni. Ako se hočejo Zedinjene države in njene demokratske zaveznice ohraniti pri življenju, se mora demokratski način življenja razširiti. To ne pomeni, da morajo biti zapadni sistemi enotni ali da jih mora Vzhod slepo posne-

NAPREDOVANJE PROGRAMA ČETRTE TOČKE

Pred dvema leti, ko je bil vstoličen, je objavil predsednik Truman štiri glavne namene ameriškega vnanejega delovanja.

Četrta točka je bil načrt kako naj Amerika tehniško pomaga manj razvitim pokrajinam, da se zmanjša trpljenje njihovega prebivalstva in da se jim izboljša življenje. Ta načrt, ki se radi mesta v predsednikovem govoru imenuje sedaj Četrta točka, je postal dne 5. junija postava. Avgusta meseca je odobril kongres \$34,500,000 za početek tega programa. Vodje diplomatskih poslanstev Združenih držav v kakih 60 državah so bili pooblašteni sprejemati prošnje za pomoč na podlagi Četrte točke in koncem leta so podpisale Združene države dogovor za tako pomoč z Iranom, Ceylonom, Brazilijo, Liberijo (zamorska republika na istočni obali Afrike) in Indijo.

Dogovor z Indijo, katerega se je sklenilo kasno v decembru, slika način pomoči, katero naj bi ponesla sčasoma Četrta točka v mnoge dele sveta. V Indiji preti lakota stalno. Dogovor ima namen tehniško pomagati pri raznih podjetjih, posebno poljih kmetijstva, razvoja dolin ob rekah in prevoza, kojega razvoj je nujno potreben v boju proti lakoti. Ta podjetja ne bodo takoj odpravila potrebam Indije, katera potrebuje kaka dva milijona ameriškega žita. Ko pa bodo do vršena, naj bi pomagala preprečiti pomikanje živil v bodočnosti. Začetno privolilo tega dogovora znaša nekako \$1,200,000, za katere bi se poslalo v Indijo ameriške izvedence in pripeljalo v Združene države 150 indijskih izvedencev, kateri naj bi se naučili ameriškega poslovanja. Ker ta znesek ni visok, ako ga primerjamo s potrebami Indije, moramo pomniti da naj bi služil le v tehniško pomoč. Denarna sredstva za nadaljni razvoj podjetij bi morala dospeti od drugih strani, v glavnem od zasebnega kapitala.

Upravitelj programa Četrte točke je Dr. Henry G. Bennett, preje predsednik Oklahoma Agricultural and Mechanical College-a. Pomaga mu novouimenovani Advisory Board on International Development—odbor ki sestoji iz strokovnjakov v industriji, delavstvu, vzgoji, inženirstvu, ljudskem zdravstvu in mednarodnih zadevah.

V svojem prvem govoru kot upravitelj načrta je opisal Dr. Bennett istega kot "priliko za sejanje semena demokracije med ljudstvom ki noče več sprejemati uboštva, bolezni in neznanja kot nekaj, čemur se ni mogoče v življenju izogniti. To je prilika voditi njih napredek ne da bi se jim vsililo ameriški način življenja, ampak pomoči

mati. Demokracija je odprti sistem, ne zaprt, in njene oblike so lahko raznolične. Kar je potrebno, je to, da demokratska načela porazijo diktaturo, ne le v debati ali z uporabo orožja, temveč s praktično uporabo in vtelesenjem. Dokler demokracija ne pronikne v ostalem svetu, ne bo varna ona in ničesar drugega, nikjer na svetu.

Zelo važno je, da umemo ta položaj in da začnemo v tem smislu delati. Amerika mora vedeti, kakor je vedel Lincoln, da je bila demokracija slej ko prej smoter, ki mu je usojeno, da postane svetovnega obsega. Rekel je, da mora ohraniti edinstvo Unije, ne le radi nje same, temveč da "se ohranijo načela, ki so ji dala življenje, za veliko bodočnost človeka." Kar je bila takrat bodočnost, je sedaj sedanost. Ura je pozna, in mnogo prilik smo že zamudili. In vendar je še vedno čas, ako smo voljni, da ne bomo več odlašali in da ga začnemo rabiti. Mi smo edini, ki smo v stanju ponesti upanje onim, ki so jih podjarmili komunisti. Mi smo edini, ki lahko kažemo pot v širšo svobodo, enakost in pravico ter obljubo trajnega miru. Za demokracijo ni nadomestila razen sveta, obsojenega na propad in uničenje.

Krojimo torej naše načrte za realne naloge in storimo, da bo demokratski svet gospodar svoje usode.

Iz življenja naših ljudi po Ameriki

Chicago — Ignatz Podbevšek je nanaglo zbolel in se nahaja v bolnišnici St. Anthony.

—Umrl je med Čikažani dobro poznani John Težak, član SNPJ, star 80 let, doma iz vasi Lokve pri Črnomlju. Zapušča sina Johna, hčer Josephine, snaho Mary Težak in vnuka.

Bridgeport, O.—Carl Holub sin poznanih Jamesa in Mary Holub, je odšel 11. marca k zračni sili Strica Sama. Njegova stara mati je pridna družtenica in tajnica št. 3 SNPJ Mary Potnick.

—John Vitez, predsednik tukajšnje federacije SNPJ, kateri je pred nekaj meseci prestopil težko operacijo, se je težko pobiti na delu v premovalniku in se sedaj nahaja v bolnišnici v Martins Ferryju.

Hermine, Pa.—Dne 14. marca je umrl Jožef Turč, član SNPJ in ABZ. Pokopan je bil 17. marca. Ob smrti mu je bilo 67 let in je bil samski. V Ameriko je prišel 1. 1903. Rojen je bil v vasi Sela pri Novem mestu. V West Newtonu zapušča brata, v stari domovini pa sestro.

Homer City, Pa.—Edward Ogoreuc, sin Franka in Mary Ogoreuc, je bil poklican v armado. Uposlen je bil v Clevelandu kot zidar. Ker je komaj 21 let star, je razumljivo, da ga starši zelo pogrešajo in žele, da bi se čimprej srečno vrnil domov.

Duluth, Minn.—V bolnišnici St. Mary se je podrgel operaciji Marko Merkolič.—Tukaj je mrzla zima in veliko snega.

Red Lodge, Mont.—Nanaglomaj je umrl rojak Tony Klekush, star 73 let, doma iz Koritnic pri Bovecu, Primorsko. V Ameriko je prišel pred 43 leti. V Red Lodgeju je živel 38 let. Tu zapušča soprogo, v Chicagu sina, v Billingsu, Mont., pa poročeno hčer. Bil je član ABZ in rudarske unije.

Breezy Hill, Kans.—Po dolgi bolezni je dne 20. marca umrl Frank Zordani, star 78 let, član SNPJ. Rojen je bil v vasi Poljane, občina Česnica, okraj Kamnik. Zapušča soprogo, štiri sinove, štiri hčere in brata kakor tudi več drugih sorodnikov.

Milwaukee, Wis.—Poznana Matilda Dešar, mati Antona Matta in Rudija Dešarja ter hčere Jennie Oblak, je praznovala svoj 94. rojstni dan v krogu svoje družine, prijateljev in znancev. Praznovanje se je vršilo v Arcadian-parku.

Rock Springs, Wyo.—Dne 19. januarja je umrl Steve Krpan, star 58 let, rojen v Lovinacu, Jugoslavija. V Ameriki je bil 43 let in bil član SNPJ.

Zapušča ženo, dva sinova, pet hčera, dva brata in 12 vnukov in vnukinj.—Dne 20. marca pa je umrla Matilda Skorup, stara 69 let. Zapušča sina, sedem hčera, brata in druge sorodnike. Tudi ona je bila članica SNPJ.

ELEKTRIČNO OGREVANI PANJI

Belgijski znanstveniki so pred kratkim dokazali, da proizvajajo čebela pozimi dovolj kalorij, ki v normalnih vremenskih razmerah zadostujejo za njihovo življenje v panju. Ker pa to dodatno delo čebel zmanjšuje proizvodnjo medu, so znanstveniki začeli s poskusi, kako bi z električnim ogrevanjem panjev nadomestili čebela izgubo energije. Dosegli so niso mogli ugotoviti, na katerem delu panja bi bilo najsmotnejše namestiti ogrevalno napravo. Temperatura v panju bi morala biti namreč stalno enaka.

(Ponatis iz "Ljudske pravice")

Ljubljana dobiva nove trgovine državnih posestev in kmečkih delovnih zadrug

Pred nekaj meseci so se na prostem trgu prvič pojavile nove trgovine s kmečkimi pridelki —trgovine državnih posestev in kmečkih delovnih zadrug. Boljša kvaliteta pridelkov, kulturnejše poslovanje in tudi dokaj nižje cene pridelkom, to je bil začetek dela tekmece privatnim kmetom, ki so doslej prevladovali na prostem trgu. Te trgovine so seveda zainteresirale potrošnike, ki danes, po nekaj mesecih morajo priznati, da so v splošnem cene poljskim pridelkom več ali manj padle.

Do nedavnega je bila v Ljubljani le ena takih trgovin—trgovina državnih posestev, ki je pod neposredno upravo direktorije državnih posestev Slovenije. Vendar pa je velik naval na trgovino in dejstvo, da samo ena trgovina ne more uspešno intervenirati, narekovalo, da so odprli nove trgovine za prodajo zelenjave, povrtnine, sadja in drugih poljskih pridelkov; trgovine pa bodo odprle še mestne ekonomije in zadrugi skladi.

Direkcija državnih posestev Slovenije bo v kratkem odprla dve novi trgovini v Selenburgovi ulici in na Cankarjevi cesti. Poverjeništvu za kmetijstvo MLO Ljubljana vodi mestne ekonomije Cankarjevo, Jesenkovo, Pšata, Jablje in Mengeš, je že odprlo trgovino v Čopovi ulici, ki prodaja pridelke iz mestnih ekonomij. Zadrugi sklad Ljubljana mesto pa bo odprlo prvo svojo trgovino v prostorih pred Škofijo (bivša Majolka), kjer bodo prodajali pridelke iz kmečke delovne zadruge na Viču.

Zadrugi sklad za Ljubljano mesto bo odprl še drugo trgovino na Jurčičevem trgu, kjer bodo prodajale svoje pridelke druge kmečke delovne zadruge iz območja mesta Ljubljane.

Resen tekmeč privatnim kmetom, ki prodajajo mesne izdelke in mast na prostem trgu, je že nekaj časa trgovina z mesnimi izdelki na stojnici na Pogačarjevem trgu, ki jo vodi zadrugi sklad Ljubljane okolice. Ta zadrugi sklad pa bo odprl še trgovino za prodajo poljskih pridelkov na Vodnikovem trgu 5, kjer bodo prodajale svoje pridelke kmečke delovne zadruge iz ljubljanskookoliškega okraja. Zelenjarska zadruga iz Trnovskega, ki ima svojo prodajalno na glavnem trgu v Ljubljani, bo prodajala še v dveh poslovalnicah.

Ker so omenjene trgovine pod vodstvom zadrugnih skladov posameznih okrajev, jim ni treba dovažati pridelkov v Ljubljano. Zadrugi skladi zbirajo vse pridelke iz KDZ ter jih skupno vskladiščejo, kar vpliva tudi na večjo izbiro pridelkov. Bližnje in gospodarsko močnejše kmečke delovne zadruge pa seveda lahko razen oddaje pridelkov za trgovine zadrugnega sklada odpro tudi svoje poslovalnice oziroma stojnice na trgu (primer viške zadruge).

Nedvomno je v Ljubljani za nove trgovine socialističnega sektorja kmetijstva največji problem pomikanje lokalov in skladišč. Z večjo iniciativo in spretnostjo pa bomo mogli rešiti tudi to. V nekdanjih trgovskih lokalih so še vedno razne pisarne ali pa so le-ti ob ukinitvi industrijskih magazinov zaprti. Pridobitev novih prostorov za te trgovine ne bo šla na škodo ostalih trgovskih poslovalnic, temveč bodo le poiskali lokalne, ki so sedaj še neizrabljene ali pa jih uporabljajo za drugačne namene.

Za izboljšanje preskrbe ljubljanskih potrošnikov z zelenjavo in povrtnino pa bodo poskrbeli tudi zadrugi skladi oziro-

ma kmečke delovne zadruge iz drugih okrajev. Zadrugi skladi iz Ljubljane mesta in Ljubljane okolice namreč skušata doseči trgovske stike za dobavo zelenjave, sadja itd. z zadruginimi skladi in drugih okrajev, kjer KDZ nimajo večjih možnosti za prodajo svojih presežkov na prostem trgu. Predvsem pridejo v poštev kmečke delovne zadruge iz okrajev: Postojna, Gorice in Kamnika.

Intervencija prodajaln socialističnega sektorja kmetijstva pomeni vsekakor prelom v borbi za formiranje cen na prostem trgu. Vendar pa se postavljajo vprašanja, če bodo te nove trgovine sposobne vselej obvladati cene na trgu, to je, če bodo postavljale cene pridelkom na pravo osnovo. Te prodajalne bodo morale s svojimi cenami regulirati cene privatnikov in znižati njihove previsoke cene.

Ljubljanski glavni trg bo moderniziran

Čprav ljubljanski trg ni nenehno nemarjen in odbijajoč, vendar še niso prostori tako urejeni kot na drugih sodobnih in modernih trgih. Ko so predlanskim podrl barake na Pogačarjevem trgu, kjer je bilo leglo miši, postgan in nesnagne, je postal ljubljanski trg mnogo lepši, prikupejši in higienski, vendar pa se danje razmere na trgu, zlasti ob deževnem vremenu, niso zadovoljive niti z estetskega niti s higienskega stališča.

V slabem vremenu na Vodnikovem trgu branjevci ne morejo prodajati svojih pridelkov, ker nimajo nad glavami streh. Takodni prodajali predmete pod akadami, kar pa ni niti lepo niti primerno. Od starega trga so ostale tudi še nekatere barake ob "Mahrovi" hiši, kjer prodajajo suho in lončeno robo, v barakah pa so tudi nekakšna provizorična skladišča za branjevece. Tudi ta prostor je še vedno leglo nesnagne.

Ze lani so pričeli sestavljati načrte za preureditev ljubljanskega trga, to je za njegovo modernizacijo. Načrti so že izdelani, odobrili jih mora le še Urad za regulacijski načrt mesta Ljubljane. Ko bodo načrti odobrili in dopolnjeni, bodo takoj pričeli modernizirati ljubljanski glavni trg. Novemu modernizacijskemu načrtu ljubljanskega trga se bodo morale najprej umakniti barake ob "Mahrovi" hiši; na njihovo mesto in v širino proti notranjosti trga do prhodne ceste pri trgu bodo postavili stebrišča v obliki črke T, na katerih bo salonitna valovita streha. Takih stebrišč bo toliko, da bo ta prostor ves prekrit. Stebrišča bodo seveda zidana tako, da bodo čimbolj podobna zidanim mesniam v bližini. Pod prekritim prostorom bodo svetle stojnice, nov pa bo tudi tla na vsem trgu.

(Ponatis iz "Ljudske pravice")

ALI SE BODO PTICE NEHALE SELITI?

Znanstveni svet že dolgo proučuje selitev ptic. Ugotovljeno je, da se je v prejšnjih časih selilo na jug več vrst ptic, med drugimi kosi, drozgi in ščinkovci. V zadnjem času pa so ugotovili, da se nekatere ptice selijo čisto samo v Zapadno Evropo in da škorel, ki so izrazito ptice selivke, ostanejo tudi čez zimo tam, kjer so bili poleti. Isto so opazili tudi pri posameznih škorkljah. Zdi se, da počasno ogrevanje zemlje v smeri proti tečaju vpliva tudi na ptice. V nekem srednjeevropskem mestu so že nekaj zim opazili več ptic, ki imajo tam tudi svoja gnezda.

(Ponatis iz "Ljudske pravice")

IVO PIRKOVIČ:

Bilo je pod Gorjanci

BITKA V ZALEDDJU

(Nadaljevanje)

Skratka, bil je kakor nedeljski lovec, ki mu zajci ovohavajo škornje, ko sam zgubljeno bulji v daljavo. To je bila kazna za venomer ponavljano laž, da sili v nespametni punt le nekaj zgubljenih duš s klobuki, potisnjenimi na oči, in navzgor zavnanimi ovrtniki suknje, kakor jih navadni ljudje pri belem dnevu ne nosijo.

Čisto drugače je bilo jeseni in pozimi z usmiljenim bratom Alfredom, ki se je s svojo bistroumnostjo in prekanjenostjo izkazal za nevarnega špijona.

Redovni brat Alfred, visok, košen in vohar človek srednjih let, je bil že po vnanosti nenačuden pojav. Nikoli ga ni nihče videl hoditi drugače, kakor da gasi požar ali rešuje človeku življenje. Izučil se je bil v trgovini in bog si ga vidi, kaj ga je prignalo do tega, da je popustil posvetno rabo in zemeljske blaginje ter se posvetil nebeskim. Prekanjenost trgovca pa mu je ostala tudi v redovni halji. Pri povedovali so, da je bil že 16-krat pod zdravniškim nožem, ki da ni prizanesel nobenemu njegovemu udru in delu drobnjav, mu vzeli tudi moškost. Nekdo je menil, da je šla nemara takrat vanj hudoba in ga odurila vsemu svetu.

Redovni sobratu se dejali bratu Alfredu "živa kronika." Za slehernega menih doma in one, v tujih deželah, ki jih je kdaj videl, je vedel natanko, kdaj je bil kdo rojen, kdaj se je odpovedal ničevosti tega sveta in naredil svečane obljube. S prečuden strastjo pa je v široki posodi svojega brezmejnega spomina kopolil vobče vsjo pisano šaro, ki je prodirala vanj skozi četvero poglavitnih vratc telesnih čutil. Zato je lahko postal nevaren ogleduh in ovaduh.

Nekoč se je kurirki, ki mi je prinašala pošto, zaklical na hodniku: "Mar spet v drugo nadstropje?" in ji na mestu izmoli vse dneve, kolikokrat in kdaj je bila že v naši hiši, da je deklica prestrašena zbežala in je po tistem ni bilo več mogoče pripraviti do tega, da bi se še kdaj podala na nevarno pot.

Ta strašni spomin, ki se je zdel, da ga redovni brat Alfred nima iz naravnih moči človeške nature, je bil v posesti pravstven malopridnega človeka kot nož v blazneževi pesti. Oči je imel brat Alfred kot ptica roparica, ušesa divje živali, nos lovkega psa. Zato mu ni ušlo kmalu kaj, kar se je zgodilo v hiši, in vedel je več kot drugi ljudje. Vsa njegova potegnjena asketska vnanost in nemirno begajoče, plameneče oči so razodevale neenavdno bitje. Če bi brat Alfred živel v časih florentinskega meniha Girolama Savonarole, bi nemara tudi on zgorel na grmadi fanatizma. Prijatelj ni imel niti med duhovnimi sobratji, drugi je bil koristen, vsem brez razlike odurno bitje. S svojo mefistovska naturo in vnanjo pobožnostjo je bil živ Aleš in Razora. Tisti, ki so pesniku Molčinu oponašali, češ da njegov junak ne živi, so se zmotili.

Redovni brat Alfred je budno prežal name že tri tedne, od takrat namreč, kar je pobožni tednik za podeželje s prstom pokazal name in na moje brate v zapeljive naroda. Odkar so tako imenovani "katoliški" časopisi začeli tujcu ovajati, je bilo bratu Alfredu tako branje slast-

na hrana. Zrnje resnice in ljuliko laži je skrbno pokladal v predale svojega vračnega spomina, kjer je pripravljeno čakalo priložnosti, da ga malopridni človek vseje na rodovitna tla.

Fašist je z Alfredovo novico o mojem strateškem udejstvovanju dirjal v mesto v četrtek. Tisti dan se ni zgodilo še nič. Dan kasneje sta se prikazala maresalo in brigadir Carbone, ki je bil dodeljen službi v okrožnih zaporih in smo mu bili podložni tudi mi.

Italijana sta bila togo vljudna. Pozdravila sta in me očitno v zadregi vprašala po zdravju in delu, kakor vprašuje človek dobrega znanca iz gole vljudnosti. Iz narejene prijaznosti je vel zopern hlad slabo skritega sovraštva.

Italijanom sem se za vljudno vprašanje zahvalil, trudeč se biti prav tako vljuden, in jima dejal, da berem svoj tržaški dnevnik, prebiram lepe knjige, študiram in si o tem zapisujem svoje misli.

"Kaj pa berete sedaj zanimivega?" je maresalo od strani stegnil vrat v debele bukve pred menoj in v list popisanega papirja.

"Matematiko, diferencialne enačbe," sem odvrnil in primaknil knjigo Italijanu, ki pa ga tuj jezik in neumljiva znamenja očitno niso zanimala.

"Mnogo knjig imate in papirjev," je spet začel, oziraje se po dveh skladovnicah vsako stran mene. "Gotovo dobivate to iz hišne knjižnice," me je zapeljeval izkušnjavec, da bi potem napisal svoje poročilo. Jaz pa nisem tisti trenutek še ničesar razumel, meneč, da imamo le enega izmed pogostih obiskov, ki velja vsem, in da se Italijana le po naključju ustavljata prav pri meni, ker drugi niso bili večši njunega jezika.

"Ne, vse to je po večini moje ali izposojeno drugod," sem odvrnil Lahu po pravici in resnici.

Italijana sta se spogledala, pozdravila in se odpravljala, obotavljaje se kakor človek, ki bi rad še nekaj rekel, pa ne ve prav, kako z besedo na dan. Maresalo se mi je v tem trenutku zdel kakor človek, ki se je pravkar rešil neprijetne naloge, na brigadirjevem prijaznem obrazu pa je bistro oklo lahko zapazilo znamenja nejevolje.

Od vseh Italijanov mi je bil prav brigadir Carbone najsovravnnejši. Tega pa ni nikoli očitno pokazal; nasprotno, v obraz mi je bil vedno eden najvljudnejših tujcev, kar sem jih poznal in imel z njimi opraviti. Prizadeval si je celo, da bi v mojih očeh veljal za kavalirja. Če ne bi vedel za gotovo, da je po poklicu tehnik, bi ga imel najbrž za gledališkega igralca, tako izvrstnega mojstra komedije se je pokazal. Po obrazu bi ga človek sodil, da je slovanske krvi, in se ne bi čudil, ko bi zvedel, da je po rodu Gorijan.

V tem pa je bilo močno podobno temnopoltim Italijanom z juga, da je postal plah pred človekom, ki sam ni kazal strahu. Ne morem si drugače pojasniti čudnega "zaslišanja," za katerega sem šele pozneje zvedel, da naj bi bilo zaslišanje. Mojo sodbo o brigadirju Carboneju pa so mi potrdila tudi poznejša srečanja z njim.

(Dalje prihodnjič)

V "Enakopravnosti" dobite vedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

IMENIK DRUŠTVENIH URADNIKOV ZA LETO 1951

Dramski zbor "Anton Verovšek"
Predsednik Andrew Božich, podpredsednik John Zaic, tajnica-blagajničarka Mary Božich, 1222 E. 172 St., zapisničarka Eva Coff, igrovodja Joe Godec, arhivarka Louise Zabukovec, nadzorni odbor: Ursula Branisel, Marion Basher in Mary Starman, oskrbnika odra J. Sorc in F. Vidrih.

Seje se vrše vsak prvi petek v mesecu v Slov. del. domu na Waterloo Rd.
*
"Cvetiči Noble" št. 450 SNPJ
Predsednik Frank Podboršek, podpredsednik Frank Habich, tajnik Frank Tegel, 960 E. 239 St. RE 1-4399, zapisničarka Mary Do-dič, nadzorni odbor: Frank Mihe-lic, Fred Martin in Jakob Jung, zastopniki za Klub društev AJC: Fred Martin, Frances Gorjanc in Mary Dodič, za Federacijo SNPJ: Frank Habich in za Sans Frank Tegel.

Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu v AJC na Reher Ave. ob 9. jutraj.

*
"Carniola Hive" št. 493 L. TM
Bivša predsednica Mary Bolta, predsednica Josephine Stwan, podpredsednica Christine Glavan, duhovna voditeljica Agnes Zobetz, spremljevalka Mary Mahne, varstarka Amelia Dezelan, stražnica Mary Vesel, zapisničarka in tajnica bolniškega oddelka Julia Brezovar, 1173 E. 60 St., EN 1-4758, finančna tajnica Pauline Debevec, 1287 E. 169 St., IV 1-2048, nadzornice: Frances Tavcar, Jean Paik in Ursula Unetič, zastopnici za Klub društev SND: Josephine Stwan in Julia Brezovar.

Seje se vrše vsako prvo sredo v mesecu v dvorani št. 1 SND na St. Clair Ave., ob 7.30 uri.

*
"Cleveland" št. 126 SNPJ
Predsednik Louis Smrdel, podpredsednik Andy Božich, tajnik John J. Gabrenja, 22100 Ivan Ave., RE 1-6268, blagajnik Frank Yakovac, zapisničarka Blaž Novak, reditelj Edward Branisel, nadzorniki: Anthony Yuretic, Victor Gruđen, Matt Delac.

Sprejema se članstvo od 16. do 50. leta in otroke od rojstva do 16. leta. Prosta zdravniška preiskava.

*
"Klub društev AJC" na Reher Ave.
Predsednik Frank Segulin, podpredsednik A. Ogrin, tajnik John Zupančič, 460 E. 270 St., tel. RE 1-4488, blagajnik Frank Tegel, zapisničarka Angela Ogrin, nadzorni odbor: Mary Medvesek, Mary Segulin in Frances Zajec, publicistični odbor: Mary Medvesek, Andy Ogrin, Mary Segulin in Gusti Zupančič.

Seje se vrše vsak prvi ponedeljek v mesecu.

*
Klub "Ljubljana"
Predsednik Ludvik Prosen, podpredsednik Frank Segulin, tajnik John Barkovich, 20270 Tracy Ave., tel. IV 1-3438, blagajnik Louis Godec, zapisničarka Louise Derdich, nadzorni odbor: John Ludvik, Andrew Ogrin, John Oshaben, poročevalki Mary Medvesek in Gusti Zupančič, kuharica Angela Barkovich, godbenik John Ludvik, za Klub društev AJC: Mary Segulin in Ana Prosen, pevovodja Frank Rupert, stric Joseph Plevnik, teta Frances Rupert in maršal Louis Starman.

*
"Lipa" št. 129 SNPJ
Joseph Trebec, predsednik; Andy Skerl, podpredsednik; Mrs. Mary Stokel, 6922 Hecker Ave., tel. HE 1-0393, tajnica; John Silve, blagajnik, Charles Penko, zapisnikar; nadzorniki: Stanley Pockar, Frank Pyke in Joseph Filipic.

*
"Loška dolina"
Predsednik Frank Baraga, podpredsednik Stanley Baraga, tajnik Frank Bavec, 1097 E. 66 St., HE 1-9083, blagajnik-zapisnikar John Leskovec, nadzorniki: John Lokar, Frank Turek in Tony Petkovsek, za Klub društev AJC: John Lekan in Holmes Ave. Frank Znidaršič in Gasper Knafele.

Seje se vrše vsako tretjo sredo v mesecu v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

*
"Lunder-Adamič" št. 28 SNPJ
Predsednik Krist Stokel, podpredsednik John Marn, tajnik Anton Wapotic, 892 E. 73 St., blagajnik William Candon, zapisnikar Louis E. Oskan, nadzorni odbor: Joseph C. Stokel, Dolene Rose Retar, reditelj mladine William Wapotic, reditelj Jacob Zagar, za Klub društev SND: William in Anton Wapotic.

Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri zj. v SND.

*
"Mir" št. 142 SNPJ
Predsednik Anton Bokal, podpredsednik Frank Komidar, tajnik Frank Sustarski, blagajničarka Frances Salnich, zapisničarka Frances Sušel, reditelj John Illovar, nadzorniki: August F. Svetek, Peter Adam in Frank Ludvik.

Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v Slov. domu na Holmes Ave.

*
"Na Jutroven" št. 477 SNPJ
Predsednik Peter Segulin, tajnik Gasper A. Segulin, 5408 Homer Ave., EN 1-7849, blagajnik Joseph Bartol.

Assesment se pobira vsako prvo nedeljo v mesecu na seji v Slov. del. dvorani na 10814 Prince Ave. ter istotam vsako četrto nedeljo v mesecu od 10. do 12. ure dopoldne.

*
"Napredok" št. 132 ABZ
Predsednik John Tanko, podpredsednik Ludvik Prosen, tajnik

Louis Godec, 20755 N. Vine St., Euclid 19, O. KE 1-3296, blagajnik John Zigmam, vratar Peter Andolšek, nadzorniki: John Cecelic, John Ludvik in Agnes Polanc.

Seje se vrše vsak drugi petek v mesecu v AJC na Reher Ave. ob 7.30 uri zvečer.

*
"Napredni Slovence" št. 137 SNPJ
Predsednica Josephine Tratinik, podpredsednica Josephine Mežnaršič, tajnica Josie Zakrajšek, blagajničarka Josie Krašovec, zapisničarka Albina Braidich, nadzornice: Jennie Skuk, Helen Mikuš in Katie Bradach, bolniška nadzornica Jennie Drobnič, za Federacijo SNPJ: Josephine Tratinik in Josie Zakrajšek, za farmo SNPJ: Urška Mulej in Pavla Arzel, za Atletično ligo Alma in Nada Zagar, za Klub društev SND in čitalnico Jennie Skuk, za podr. št. 39 Sans Helen Mikuš.

Seje se vršijo vsak prvi četrtek v mesecu v starem poslopju SND na St. Clair Ave.

*
"Napredni Slovenci" št. 5 SDZ
Predsednik Andrej Tekauc, podpredsednik John Stefe, tajnik Matthew Debevec, 1287 E. 169 St., IV 1-2048, blagajnik Tom Kraich, zapisnikar Frank A. Turek, nadzorniki: Charles Koman, Frank Stefe in John Nestor.

Seje se vrše vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri zjutraj v sobi št. 3, staro poslopje SND na St. Clair Ave.

*
"Naprej" št. 5 SNPJ
Tajnik John Kriebel, 6409 St. Clair Ave. Društveni urad se nahaja zgoraj v starem poslopju Slov. nar. doma na St. Clair Ave.

Seje se vrše vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri zjutraj v SND, dvorana št. 1, novo poslopje.

*
"Progresivne Slovence" krožek št. 2
Predsednica Cecelia Subel, podpredsednica Frances Legat, tajnica Mary Božich, 1222 E. 172 St., IV 1-7074, blagajničarka Marie Zakrajšek, zapisničarka Rose Retar, nadzornice Jennie Skuk, Helen Mikuš in Rose Fier, za Sans št. 39 Ursula Mulej, Katie Bradach in Amelia Božeglav, za Klub društev SND Ivanka Shiffer, za čitalnico Rose Retar.

Seje se vrše vsako tretjo sredo v mesecu v dvorani št. 2, SND na St. Clair Ave.

*
"Progresivne Slovence" krožek št. 3
Predsednica Mary Kobal, podpredsednica Mary Lokar, tajnica blagajničarka Mary Ster, 19302 Arrowhead Ave., KE 1-5773, zapisničarka Gusti Zupančič, nadzornice Vera Potocnik, Frances Julylia in Anna Nagode, za Klub društev AJC na Reher Ave. Frances Julylia, Frances Zajec in Frances Gorjanc, za Sans št. 106 Gusti Zupančič in Vera Potocnik.

Seje se vrše vsako prvo sredo v mesecu v AJC na Reher Ave.

*
"Ribnica" št. 12 SDZ
Predsednik Frank Wirant, podpredsednik Anthony Kausek, tajnik Joseph Ban, 1201 E. 168 St., zapisnikar Andy Sadar, blagajnik Anton Debeljak, nadzorni odbor: Frank Jansa, Frank Lunder in Edward Herbst, za Klub društev SND: Frank Jansa, za Sans št. 39 Joseph Champa. V slučaju bolezni sporočite pisмено tajniku ali pokličite zapisničarko HE 1-7803.

Seje se vrše vsak drugi petek v mesecu ob 7.30 uri zvečer v sobi št. 4, staro poslopje SND na St. Clair Ave.

*
"Svoboda" št. 748 SNPJ
Predsednica Antonia Tomle, podpred. Jos. Vesel, tajnica Josephine P. Terbizan, 14707 Hale Ave., LI 1-1464, blagajničarka Josephine Seitz, 16213 Waterloo Rd. Zapisničarka Leopoldina Vozel, nadzorni odbor: Mary Kafrie, Anna Zaic, Theresa Gorjanc.

Seje se vrše vsak drugi petek v mesecu v čitalniških prostorih SDD na Waterloo Rd.

*
"Slovenske Sokolice" št. 442 SNPJ
Predsednica Frances Legat, podpredsednica Mary Hrvatin, tajnica Julia Žerovnik, 14919 Hale Ave., blagajničarka Ivanka Shiffer, zapisničarka Cecelia Subel, za Klub društev SND in Sans Mary Somrak, za Federacijo SNPJ: Julia Žerovnik, za farmski odbor SNPJ: Ivanka Shiffer, nadzornice: Mary Somrak, Slavka Sadecek in Mary Zarnik.

Seje se vrše vsak prvi ponedeljek v mesecu v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

*
"Slov. moška zveza" št. 3
Predsednik Chas. Benevol, podpredsednik Anton Mavsar, tajnik Frank M. Perko, 1092 E. 174 St., IV 1-5658, blagajnik Martin Valetich, zapisnikar Jim Stopar, nadzorniki: Jim Kostelic, Joe Perušek, Martin Komachan, za Federacijo SMZ: Jim Kostelic, Chas. Benevol, Martin Valetich, Stanley Mahnic.

Seje se vrše vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri dopoldne v Slov. domu na Holmes Ave. Assesment se pobira 24. in 25. v mesecu od 6. do 8. zv. v Slov. domu.

*
"Slov. moška zveza" št. 5
Predsednik John Sever, podpredsednik John Straus, tajnik-blagajnik Tony Krampel, 1003 E. 66 Pl., UT 1-8387, zapisnikar Frank Kuhar, nadzorni odbor: Frank Kuhar, Louis Erste, Matt Zaman, za Federacijo SMZ: Frank Brancel, Louis Erste in Frank Strojcin, za Klub društev SND in čitalnico John Sever.

Seje se vršijo vsako tretjo so-

boto v mesecu, dvorana št. 4 staro poslopje SND na St. Clair Ave.

*
"Sv. Ane" št. 4 SDZ
Predsednica Julija Brezovar, 1173 E. 60 St., podpredsednica Jennie Stanonik, tajnica Jennie Suvak, 1415 E. 51 St., EN 1-8104, blagajničarka Josephine Orazem-Ambrožič, zapisničarka Angela Virant, nadzornice: Mary Bradach, Rose L. Erste in Frances Okorn, rediteljica Mary Pristov.

Seje se vrše vsako drugo sredo v mesecu v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

*
"Slov. zadržna zveza"
John Terlep, predsednik; Frank Zagar, podpredsednik; George Panichur, tajnik; August Kabal, glavni poslovodja, 667 E. 152 St., Jacob Zakovšek, poslovodja na 16201 Waterloo Rd.; Anton Malavasic, poslovodja na 712-714 E. 200 St.

Seje direktorija se vrše vsak tretji ponedeljek v mesecu.

*
Slov. nar. dom na St. Clair Ave.
Charles Vrtovnik, predsednik; Janko N. Rogelj, podpredsednik; John Tavcar, tajnik; John Centa, blagajnik; Josie Petric, zapisničarka; namestniki: John Filipic, Josie Zakrajšek, Andrew Turkman in Frank Cosen; nadzorni odbor: John Pollock, Anton Wapotic, Vida Shiffer in Leon Poljšak; gospodarski odsek: Frank Česnik, predsednik; Joseph Okorn, zapisnikar, Frank Wirant, Andrej Tekauc, Anthony Zakrajšek, Joseph Fioit in Frank Plut.

Seje direktorija se vrše vsak drugi tork v mesecu. Vsa korespondenca, tikajoča se SND, se naj pošlje na naslov: SND, 6409 St. Clair Ave., Cleveland 3, O. Uradne ure so od 9. do 12. od 2. do 5. in od 7. do 9. zv. Od sredeh popoldne in ob nedeljah ni uradnih ur.

*
Pevski zbor "Slovan"
Joseph Durjava, predsednik; Joseph Ivančič, podpredsednik; William K. Gabrenja 1971.1 Mohawk Ave., KE 1-6829, tajnik in blagajnik; Ciril Ozbich, zapisnikar; nadzorni odbor: Andrew Ogrin, Milan Urbančich in Peter Kotarac; arhivar Joseph Ivančič, pevovodja Anton Schubel.

Pevske vaje se vrše vsak tork zvečer ob osmih v AJC na Reher Ave.

*
"Triglav" pevski zbor
Predsednik Jacob Jensenko, podpredsednik Mike Verbič, tajnica Frances Andren, 3334 W. 52 St., blagajničarka Ella Pultz, zapisničarka in poročevalka Anna Jensenko, nadzorni odbor: John Ivančič in Joseph Pultz, pevovodja Anton Schubel.

Pevske vaje se vrše vsak ponedeljek ob 8. uri zvečer v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

*
"Washington" št. 32 ZSZ
Predsednica Antonia Tomle, podpredsednik John Zaic, tajnica in blagajničarka Anna Vadnal, zapisničarka Mary Božich, nadzorni odbor: Anna Zaic, Frank Moro in Frank Fende.

Seje se vrše vsak tretji petek v mesecu v Slov. del. domu na Waterloo Rd.

*
"Waterloo Camp" št. 281 WOW
Walter Lampe, predsednik; Anton Novak, podpredsednik; Edward Rozance, 15216 Lucknow Ave., tajnik; Vincenz Godina, blagajnik in zapisnikar; John Rozance, spremljevalec; Peter Bukovnik, straža; nadzorniki: Frank Stupar, Frank Puskarič, Valentine Malnar.

Seje se vrše vsak drugi četrtek v mesecu v SDD na Waterloo Rd. Assesment se pobira tudi vsakega 24. v mesecu v SDD, razen če pade na nedeljo ali praznik.

*
"Ženski odsek farme SNPJ"
Predsednica Antonia Tomle, podpredsednica Frances Henikman, tajnica in blagajničarka Mary Zaman, 484 E. 149 St., IV 1-4871, zapisničarka Victoria Poljšak, nadzornice: Jennie Gerchman, Anna Ogrin in Jennie Leskovec.

Seje se vrše vsak zadnji četrtek v mesecu v Slov. del. domu na Waterloo Rd. ob 7.30 uri zvečer.

DVE NOVI LADJI

Nedavno je jugoslovanska trgovska mornarica prejela najbolj moderno oceansko tovorno motorno ladjo, ki se imenuje "Slovenija" in jo je izdelala amsterdamska ladjedelnica. Nosilnost "Slovenije" znaša 9,600 ton. V januarju je napravila poskusno vožnjo in se je izvrstno izkazala. Dosegla je 17.2 morske milje na uro, kar je velika hitrost. Upoštevati pa je treba, da je ladja plula neobremenjena. Jugoslovanska mornarica je prevzela ladjo 27. januarja. "Slovenija" je šla na prvo potovanje v Ameriko, da bo pripeljala živila. Na Reko bo pripela sredi marca.

Istega dne, ko je "Slovenija" odplula na svojo poskusno vožnjo, so v Amsterdamu tudi splavili drugo motorno ladjo "Črna gora." Nosilnost te ladje je enaka kakor "Slovenije." Ima prav tako varjeno konstrukcijo kakor prva. Popolnoma bo končana do 1. aprila.

(Ponatis iz "Ljudske pravice")

Kako je nastala nova vas Radičevičevo v Vojvodini

Sredi leta 1947 je zgradila vojvodinska mladina na vojvodinski ravnini novo vas, ki je dobila ime po mladem, med mladinci zelo priljubljenem pesniku Branku Radičeviču. Kraj, kjer jo je zgradila, se imenuje Čikerija. Daleč naokrog ni bilo prve nobene vasi, zdaj pa stoji tu nova vas z lepimi poslopji in ulicami. Vas Radičevičevo tako rekoč nima minulosti. Gradili so jo vnuki in dedje. Lahko bi rekli, da stoji na meji stvarnosti in čuda.

Vas stoji med Srbohranom in Starim Bečejem. Tu so delale brigade vojvodinskih mladincev.

Vas se ni bila zgrajena, ko so že prihajali njeni bodoči prebivalci in se začasno nastanjali po bližnjih pristavah. Začuden so gledali, kako raste iz tal njihova vas. Graditi jo je začelo pokrajinsko gradbeno podjetje in ljudje niso nič kaj verjeli, da jo bo res zgradilo. Ko pa so prišli pomagat mladinci, so tudi bodoči vaščani prišli za delo. Prihajali so s polja in pomagali mladini.

Na gradbišču je zakipelo delo, odmevali so udarci krampov, vagončki so dovažali z železniške postaje premore za opekanje; vse je hitelo, da bi bila vas čimprej dograjena. Mladinske brigade so se menjavale in mladinci so zgradili dnevno tudi po 14 hiš. Treba je bilo pohiteti, ker se je bližala zima.

Ljudje so se vseljevali v hiše, čeprav se niso bile opremljene. Prvi so se vselili tisti, ki so bili našli začasno zavetje po bližnjih pristavah. Kmalu je bila vsa vas zasedena. Najprej je začela poslovati v njej komisijska za agrarno reformo. Novi gospodarji so pravočasno obdelali in zasejali 500 oralov zemlje. Izvolili so si tudi začasen ljudski odbor. To je bil začetek življenja bodoče vasi. V njej se je naselilo 25 družin iz Banata, 5 iz Srbije in več iz drugih krajev države.

Prvo leto je bilo življenje v novi vasi težavno. Ljudje so imeli daleč čez glavo. Treba je bilo pospraviti letino, dograditi staje, hleve in druga gospodarska poslopja, do kraja opremiti hiše, priskrbeti še to in ono, kajti večina ljudi je bila prišla samo s culami. Dela je bilo za več let, ne pa za eno samo jesen. Ljudje so morali hoditi po vsako malenkost po deset kilometrov daleč od Srbohrana do Novega Sada ali Starega Bečaja, dokler ni dobila vas lastne prodajalne. Do kraja je bilo dograjeno Radičevičevo jeseni 1947. Samo v prvih treh in pol mesecih so zgradili 110 hiš. Ko so graditelji odšli, je imela vas 144 novih hiš. Morda je to prvi primer, da so mladi zgradili vas starejšim.

In nova vas je zaživela običajno vaško življenje. Marsikaj je seveda še manjkalo, treba je bilo zasaditi drevede, ta ali ona hiša še ni bila ometana,

tu pa tam so še ležali kupi opeke. Prebivalci Radičevičeva seveda ne živijo enakega življenja. Nekateri so včlanjeni v zadrugi "Banačani", drugi v zadrugi "Socializem", okrog 40 družin pa se še ni odločilo za zadrugo. Obe zadrugi imata enako število članov in težko je reči, katera je boljša. V zadrugi "Banačani" so ljudje starejši, bolj izkušeni, bolje znajo obdelovati zemljo, vendar pa je dala ta druga državi vagon žita manj, kakor njena sosedja, zadruga "Socializem", ki je izpolnila vse obveznosti. Delovni dnevi pa so v obeh malone enaki.

Vaščani izven zadruga opazujejo življenje in delo v obeh zadrugah. Obe sta jim enako pri srcu in za to pravijo, da bi bilo bolje, ko bi bila v vasi ena sama, ker bi se laže odločili.

Vse je v Radičevičevu lepo urejeno, vse polje okrog vasi skrbno obdelano, le sredi vasi je ostala precej velika ledina. To je bodoče gradbišče. Na njem bodo zgradili poslopje ljudskega odbora, šolo, zadrugi in dom, zdravstveno postajo in dom kulture. Vaščani pripovedujejo še o načrtih za kapitalno graditev, o težavah, ki jih imamo z nabavo gradbenih potrebščin, z delovno silo itd. Skrbni in nalog jih čaka še vse polno. V nekaj mesecih pač ni mogoče zgraditi in urediti vsega, kar je potrebnega tako veliki vasi, saj so gradili ljudje nekoč take vasi cela desetletja. Kdo bi se torej čudil, da nova vojvodinska vas to in ono še pogreša.

DELO DOBIJO ŽENSKA

DEKLE ALI ŽENSKA
za delo v kuhinji gostilne.
Da bi tu ostala. Ima \$35 tedenske plače, sobo in hrano.
FOUR POINTS TAVERN
660 E. 152 ST.

ZEMLJIŠČA NAPRODAJ

V COLLINWOODU

Trgovski prostor, ki prinaša dober dohodek: 95 čevljev spredaj; na prometni ulici. 3 trgovine in 22 sob opremljene ali neopremljene. Lastnik odhaja izven mesta.
402 E. 156 St.

MIMI MALENŠEK KOVINARJI

ROMAN

(Nadaljevanje)

Miha se je razvedril. Nekaj se je pretrgalo, nekaj, kar ga je mučilo, kar je povzročalo, da se mu ni več ljubilo delati, da ga je mineval tek do jedi in celo spanec je postal nemiren ali poln blodenj in nekega topega strahu pred nepoznanim, ki ga lahko vsako uro pogubi. Zdaj je bilo vse to za njim. Vedel je, čemu trojke, čemu sabotaže, čemu vse, o čemer mu je govoril Tone. Tone je povezan s temi, ki so nocoj streljali in on je povezan s Tonetom. Potemtakem je že udeležen v borbi za svobodo? To, kar je storil v tovarni, se mu je mahoma zazdelo mnogo bolj pomembno. Pokvaril je stroj, ki dolgo ne bo delal, in to važen stroj. Pokvaril ga je v času, ko Nemci potrebujejo robe, mnogo robe in priganjajo na vse pretege. Zdaj, ko njegovo dejanje ni bilo

osamljeno, ampak del borbe proti okupatorju, ki se je začela, je čutil, da je njegovo lastno dejanje v njegovih očeh zraslo in zdelo se mu je, da ima celo on sam večjo ceno. Mučna napetost zadnjih tednov se je pretrgala in vse mu je bilo jasno.

S Kopačem sta šla proti Kurji vasi. Miha je neprestano prisluškoval, da bi še kaj slišal, toda streljanje se ni več oglašilo.

4.

Prve strele so slišali vsi Jeseničani. Mnogi so tudi videli odleke SS in policije, ki so odšli v Možakljo, da bi v kali zatrli upor, preden bo pognal korenine. Zdelo se je, da so prav ti strelji, ki so se razlegali v somraku in tako hitro utihnili, razgibali delavski kraj. Potlačeno delavstvo je dvignilo glave in začelo upati, da bo prišel dan,

ko bo okupator moral sramotno premagan zapustiti zasluženo zemljo. Upanje so opirali na nezaten upor, ki se je začel, toda upanje vedno živi od malih isker in jih zna zaplametiti v mogočen ogenj.

Na Jesenicah so začeli snovati organizacijo Osvobodilne fronte. Borba proti nemškemu fašizmu in izgon okupatorja je bilo geslo, ki je povsod našlo odmev.

V tistih dneh, ko so gestapovci jeli posebno nezaupno oprezati za ljudmi in so s pomočjo izdajalcev sestavljali spiske sumljivih delavcev, so se v preprostem delavskem stanovanju Aleša Potočnika sestali tisti, ki so si zadali nalogo, da bodo širili osvobodilno gibanje med delavci. Izbrali so to stanovanje zato, ker je precej oddaljeno od sosednjih hiš in na samotni, tako da bi nihče ne mogel zaslušiti, da tja prihajajo in se zbirajo ljudje. Potočnik je stanoval v pritličju, hišni lastnik Konrad Kralj je bil prav tako delavec, in nanj so se zanesli. Bil je nekaj let delavski zaupnik, vsi od kraja so mu zaupali.

V kuhinji, ki se ni v ničemer razlikovala od kuhinj v vseh delavskih stanovanjih, so se sestali. Bilo je kar čudno videti resne moške, ki so posedli okoli mize in se razgovarjali o stvareh, ki so bile pod smrtno kaznijo prepovedane. S stene so jih gledale cenene podobe in slike domačih. Iznad štedilnika

je pogledoval kavni mlinček. Ob njem so se bleščale svetlo očistične kositrne zajemalke. Na mizici ob steni je stalo celo nekaj skodelic od večerje, Potočnikova žena jih še ni utegnila pomiti, ker se je umaknila v edino sobo in legla. Vsa noč trnjanost kuhinje je izdihavala skromnost delavskih domov.

Na oglu je sedel Potočnik sam, širokopleč mož štiridesetih, s košatimi brki, ki so postali rumenkasti od tobaka. Prav tako rumeni so bili nekoliko križem stoječi zobje, ki jih je razkril le pri smehu, sicer se niso videli, ker so mu brki viseli na ustnice. Potočnik je bil žebjar, poznala ga je vsa tovarna in vsi vprek so ga klicali samo "Aleš". Počasi in preudarno je tlačil gorjuško čedro s slabim tobakom in prav tako počasi vprašal:

"Koliko ljudi ima zdaj Drago?"

"Z Jelovčanom in Kasteličem, ki sta včeraj morala priti do njega, jih bo imel šestnajst," je odgovoril Tone.

"Šestnajst ljudi, to je bore malo," je podvomil Ciril Fale.

"Za začetek je dovolj," je zamrmral Potočnik.

"Ali ste dobili kaj, navodila, okoliščine morda?" je spet vprašal Fale.

Potočnik je pogledal Toneta, ta se je obrnil k Lenartu, delavcu na Javorniku, Lenart je pogledal Faleta in Fale je spet obstal z očmi na Potočniku.

"Toliko vemo, da je bila v

Ljubljani ustanovljena Osvobodilna fronta," je odgovoril Tone vsem skupaj. "Cilj je: borba proti okupatorju. Mislim, da je s tem vse povedano."

"Torej gre za ustanovitev podtalnega gibanja," je rekel Fale.

"Partizanskega!" se je razvnel Tone.

Začeli so na dolgo pretresati, koga in kako naj bi pritegnili k delu. Zdaj je spet posegel vmes Fale in radi so ga poslušali. V ilegalnem delu je mogel on največ svetovati. Kot komunista so ga pred vojno žandarji dovolj vlačili po zaporih. Vsak zapor je bil zanj šola. Pri teh si je nabral koristnih in bridkihkušenj, postal pa tudi nekoliko nezaupljiv.

Pretresli so po vrsti vse delavske zaupnike. Pri vsakem so se pomudili. Fale je sestavljal kratek spisek delavcev, ki naj bi jih prve pritegnili k delu. Spisek je rastel, čeprav so marsikoga izpustili ali pa se odločili, da bodo počakali, preden bo kdo spregovoril z njim o ločilno besedo. Naposled so sestavili seznam štirindvajsetih imen. Tone je dobre volje rekel Faletu:

"Vidiš, koliko jih je! To je že organizacija."

"Organizacija na papirju," ga je zavrnil Fale.

"Črno gledaš," je rekel tudi Potočnik. "Saj smo se res morali pri katerem zmotili, zato pa smo prav gotovo pozabili na

take, ki bodo radi in z veseljem delali za pravično stvar."

Spisek je bil sestavljen zelo skrbno. Prereševali so vse obraze po vrsti in v vsakem iskali človeka, ki se jim je zdel zanesljiv.

"Kaj pa Kobal?" je vprašal Lenart. "Včasih je bil naš človek."

"Kobal?" Potočnik je dvignil sršče obrvi. "Naš človek, to se pravi, seveda je bil naš človek. Toda, ali ga niste videli z Hitlerjevsko zastavico?"

"Tega bi ne bil smel storiti," je odločno rekel Fale.

"Zmotil se je," se je potegnil zanj Lenart. "Verjel je v prijateljstvo med Sovjetsko zvezo in Nemčijo. Zdaj mu je žal, sam je rekel tako."

"Jaz bom govoril z njim," je odločno rekel Tone.

"Govori, pa previdno. Vsega mi nikar že v prvi sapi ne povej," je svetoval Potočnik.

"Ni se ga treba bati," je rekel Lenart.

"Bom že vedel prav spregovoriti," je dejal Tone.

Fale je bil očitno nezadovoljen, vendar ni nič več rekel. Ura je bila precej pozna in jeli so se razhajati. Vsak je že imel

VAŠI ČEVLJI

BODO ZGLEDALI KOT NOVI, ako jih oddate v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar
16131 ST. CLAIR AVE.

Chicago, Ill.

BUSINESS OPPORTUNITY

MEAT MARKET and GROCERY— Completely equipped with stock and use of smoke house and sausage room. \$4,000. CRawford 7-3705

GOOD OPPORTUNITY to buy complete new equipment and stock to start a beauty shop. Best offer. Call REpublic 7-0188

GOOD OPPORTUNITY to buy Haberdashery Shop. Modern store. Modern fixtures. Established. Reasonably priced for quick sale. Northwest side. NEWcastle 1-0604

BAKERY — Top Hyde Park location. 3 man shop. Established business. Will talk terms. Call Brouillete. PLaza 2-6900

DOMESTIC COUPLE

COUPLE — For northwest suburb. Must like children. Plain cooking. Housework. Driving. Gardening. Start at \$200. Call SUperior 7-8531, 9-4:30 daily.

HELP WANTED—Domestic

COMPETENT 2nd MAID
Good home
in Rectory
Good wages
EUclid 6-0725

REAL OPPORTUNITY — Suburban home. General housework. Small children. Own room. Bath. Good salary. GLencoe 2085

COMPETENT Woman — 3 adults in family. Cook 2 meals daily. Lovely 7 room home. Private room, bath, 1st floor. Home. 4 blocks from station. \$40 salary. HInsdale 3152

HELP WANTED—MALE

MAINTENANCE
and
NURSERY WORK
(Experienced)
Will consider inexperienced
Good salary
Room and board

DANADA
FARM NURSERY
Naperville Rd., Wheaton, Ill.
Phone F. W. Walton
WHeaton 8-2741 - 12 to 1, after 5:30

svojo določeno nalogo. Na resno nevarnost ni mislil nihče. Razhajali so se. Prvi je odšel Tone, ostali posamično za njim, da bi ne vzbudili suma. Tega so se navadili že pred okupacijo.

Tone je spešno stopal po ozki poljski poti, ki je bila bolj steza, kot pot, proti mestu. Mislil je na današnji stanek in v srcu se mu je dvigala nevolja proti Faletu, ki je tako zelo oprezen in nezaupljiv.

(Dalje prihodnjič)

MIKROFON NAMESTO ŠEPETALČEVE OMARE

Ker hočejo v modernih gledališčih odpraviti iz estetskih razlogov šepetalčeve prostore pred odrom, si gledališki strokovnjaki belijo glave, kako bi igralcem na neopazen način pomagali, kadar jih zapusti spomin. Neki iznajditelj v Bologni meni, da bi se dalo to vprašanje rešiti z majhno radijsko napravo. Za kulisami skriti šepetalec bi izrekel potrebne značnice v mikrofoni, ki bi prenesel njegov glas v sprejemnik v igralčevi obleki. To bi bila kar dobra rešitev "šepetalskega problema," kajti občinstvo ne bi več slišalo glasu, ki dostikrat, zlasti v manjših dvoranah, moti umetniški užitek.

(Ponatis iz "Ljudske pravice")

FOR —
CHICAGO
and all sections
of the Midwest
OUR ADVERTISING
REPRESENTATIVES
are the
Chicago
Advertising Co.
139 N. CLARK ST.
CHICAGO, ILL.
DEarborn 2-3179

WANTED TO RENT

LANDLORDS ATTENTION!
Being evicted by new owner. 3 responsible adults (Vet employed) need 4-5 room unfurnished apartment. Vicinity Damen and Addison. Moderate rental. Mrs. Kramer. Diversey 8-0914

2 RESPONSIBLE Business Women urgently need 2 bedroom unfurnished apartment. Good location. N. S. Near good transportation. Moderate rental. — EDgewater 4-4141 after 6 p. m., week days or all day Sundays.

WILL take immediate possession of 3 1/2-4 room unfurnished apartment, 1st or 2nd floor essential. Preferably St. Henry's parish or vicinity. Near good transportation. Ex-Army Colonel and wife with highest of references. Will pay \$50-\$60 rental. Please contact "Wimble," Rogers Park 4-6591 or Wabash 2-6000 extension 2202.

HELP WANTED—Domestic

COMPETENT Woman — General housework. 4 adults. No laundry. Nice home. Private room \$30. References. LIncoln 9-0935

COMPETENT Young Woman — English speaking. Housework. Assist with two children. No laundry. Good home. Private room. Stay. ROgers Park 1-0927

FEMALE HELP WANTED

STENOGRAPHER
The advertising and merchandising department of major oil company needs a stenographer to work in its new office. Loop location. 5 day week, hospitalization and insurance plan available. Paid holidays. APPLY IN PERSON or WRITE

SINCLAIR
REFINING CO.
2540 W. CERMAK ROAD
Bishop 7-6000 Extension 317

EMPIRE COAL—8202 Broadway
OLGA POCOHONTAS
IMAMO VSAKOVSTNI PREMGO NAJBOLJŠE VRSTE
VES PREMGO DOBRO ODBRAN
VULcan 3-3416 Anna Fortuna, lastnica

Mary A. Svetek
POGREBNI ZAVOD
LICENCIIRANA POGREBNICA
478 E. 152 St. - KE 1-3177
POGREBI PO ZMERNIH CENAH.
LEPI, DOSTOJANSTVENI
Ambulantna posluha podnevi in ponoči.
Vršimo vse notarske posle.
Pogreb oskrbimo kjerkoli in po vsaki ceni.

Naznanilo in zahvala

Globoko potrti naznanjamo vsem, da je umrl naš ljubljani in skrbni soprog, oče in brat

ANDREW OBLAK

Zatisnil je svoje oči dne 1. marca 1951. Pogreb se je vršil 5. marca iz pogrebnega zavoda Mary A. Svetek na Highland Park pokopališče, kje smo ga položili k večnemu počitku v narotje materi zemlji.

Blagopokojnik je bil rojen 30. novembra 1888 leta v vasi Hotavlje, Gorenja vas nad Škofjo loko. V dolžnost si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem, ki so položili tako krasne vence cvetja k njegovi krsti, kar nam je bilo v veliko tolažbo. Hvala sledečim: sestri Frances in družini, Mr. in Mrs. Frank Guzel v Universal, Pa., Mrs. Paul Kokal in sin iz Universal, Pa., Mr. in Mrs. Val Demshar, Mr. in Mrs. Felix Demshar, Mr. in Mrs. Joe Murn, vsi iz Meadowlands, Pa., Mr. in Mrs. Frank Boznar iz Oakmont, Pa., Mr. John Useničnik in družini, Mr. in Mrs. Gabriel Demshar in družini, Mr. in Mrs. Frank Dacar in družini, Mr. in Mrs. Joe Godec, Mr. in Mrs. Vid Jančič, družini Roytz in Lozar, Mr. Joseph Novak, Mr. Thomas Rieve, Reliance Electric Co., Local 715, American Legion Euclid Post 343, The Scouts Troop 75, društvo V boj št. 53 SNPJ.

Dalje srčna hvala vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v posluho za spremstvo pri pogrebu.

Hvala vsem, ki so se prišli posloviti od njega, in ga sprejeli na zadnji poti na pokopališče.

Zahvalo izrekamo vsem, ki so dali v gotovini za družino, in sicer: Mrs. Steve Dragosa, Mr. in Mrs. Glawe, Mr. in Mrs. Frank Lach, Mr. in Mrs. Severovic, Mr. in Mrs. John Skoff, Mr. Louis Urbas, Mr. Walter Kovac, Mr. in Mrs. Jack Poje, Mrs. Frances Stefančič, Mr. in Mrs. Stanley Stefančič, Mrs. Svigel, Mr. in Mrs. James Jakše, Mrs. Olga Larson, Mrs. Mary Bayuk, Mrs. Ana Medves, Mr. in Mrs. Jack Novak, Mrs. Mary Oblak, Race Store, Mrs. Gertrude Florjancič, Mrs. Emil Glavač, Mrs. Helena Kavčič in družina.

Hvala Mrs. Mary Svetek za vzorno voden pogreb in najboljšo posluho. Zahvalo naj sprejmejo pogrebci, ki so nosili krsto.

Prav posebno zahvalo pa želimo izreči sosedom za tolažilne obiske v bolnici, ter Mrs. Sophie Bayuk in Mrs. Vid Jančič za pomoč ob smrti. Največja zahvala naj pa sprejmeta Mr. in Mrs. Frank Dacar za vse dobro delo, ki sta ga storila v bolnici in ob smrti. To, kar sta storila, store le ljudje, ki imajo blaga srca. Hvala tudi Mr. Paul Kokal in sinu iz Universal, Pa., ki sta prišla na pogreb.

Ako se je pomotoma izpustilo ime katerega, ki nam je na en ali drugi način izkazal svoje sočutje, prosimo oprostjenja in naj isto sprejme našo zahvalo.

Počivaj v miru, ljubljani Mi se Te bomo vedno spominjali z ljubeznijo in hvaležnostjo do konca naših dni.

ZALUJOČI OSTALI:

CHRISTINE, soproga
ANDREW, ml., sin
CHRISTINE in MARY, poročena BOLTZ,
hčeri
MRS. FRANCES VILICICH, sestra
in sorodniki

Cleveland, Ohio, dne 3. aprila 1951.

V blag spomin

dvanajste obletnice smrti
preljubljenega očeta

druge obletnice smrti
preljubljene matere

ANDREJA OBED IN MARIJE OBED

kateri je zatisnil svoje mile oči
za vedno dne 3. aprila
1939 leta.

katera je zatisnila svoje mile oči
za vedno dne 8. aprila
1949 leta.

Glokobo pod zemljo,
tam v ozki hladni hiši
zdaj trupa Vajina ležita,
rešena sta vseh skrbi.

Dolgo let je že minulo,
kar odšla sta od nas,
nismo še Vaju pozabili,
vedno še mislimo na Vaju.

Sladko spavajta v tihem grobu,
v življenju bila sta nam odvzeta,
a v smrti združimo se spet.

Na vajina grobova bomo položili
cvetočih vrtnic šopek lep,
naj bo dokaz ljubezni naše,
da nam spomin je na Vaju svet.

Solnce naj na trato sije,
kjer počivajo dragi stariši,
katerih zlata srca so utihnili,
a spomin na njiju še živi.

Zalujoči ostali:

CIRIL in JAKOB, sinova
THERESA CERKVENIK in ROSE SALAMANT, hčeri
FRANK CERKVENIK, zet
CECILJA OBED (VEHAR), sinaha
EMMA ZORC, RONALD, DOLORES, FRANCES
MARIE OBED, EDWARD in ROBERT SALAMANT,
vnuki in vnukinje
STANLEY WALTER ZORC in STEVEN PAUL ZORC,
pravnuka

Cleveland, O., 3. aprila 1951.